

Brusel 16. listopadu 2023
(OR. en)

15074/23

Interinstitucionální spis:
2023/0418(COD)

VISA 222
COWEB 131
COMIX 512
CODEC 2060

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	16. listopadu 2023
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2023) 733 final
Předmět:	Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se mění nařízení (EU) 2018/1806, pokud jde o držitele srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím (Koordinaciona uprava)

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2023) 733 final.

Příloha: COM(2023) 733 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 16.11.2023
COM(2023) 733 final

2023/0418 (COD)

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se mění nařízení (EU) 2018/1806, pokud jde o držitele srbských cestovních pasů
vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím (Koordinaciona uprava)**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Nařízením (ES) č. 1244/2009 ze dne 30. listopadu 2009¹ bylo změněno nařízení (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni². Změna spočívala v převedení Bývalé jugoslávské republiky Makedonie (v současné době Severní Makedonie), Černé Hory a Srbska z přílohy I (země, jejichž státní příslušníci musí mít vízum) do přílohy II (země, jejichž státní příslušníci jsou od této vízové povinnosti osvobozeni pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během období 180 dnů) nařízení (ES) č. 539/2001. Osvobození od vízové povinnosti platilo (a stále platí) pouze pro držitele biometrických cestovních pasů.

Vzhledem k tehdejším obavám ohledně rizik nelegálních migračních pohybů majících původ v Kosovu* a ke skutečnosti, že v té době nebyl s Kosovem veden dialog o uvolnění vízového režimu, byla jedna kategorie držitelů srbských cestovních pasů vyloučena z osvobození od vízové povinnosti, a sice držitelé cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím v Bělehradě. Toto ředitelství zpracovává všechny žádosti o cestovní pas obdržené od kosovských Srbů s bydlištěm v Kosovu a diaspory kosovských Srbů žijících mimo Kosovo.

Srbské Koordinační ředitelství bylo zřízeno během dialogu o uvolnění vízového režimu se Srbskem. Cílem bylo nahradit sedm regionálních policejních ředitelství rozptýlených po srbském území, která byla do té doby odpovědná za vydávání cestovních pasů kosovským Srbům. Cestovní pasy vydané srbským Koordinačním ředitelstvím jsou biometrické a jejich držitelé je od zřízení tohoto ředitelství používají jako cestovní doklady pro účely cestování do EU.

V roce 2009 bylo Kosovo zařazeno do části 2 přílohy I nařízení (ES) č. 539/2001, což znamenalo, že držitelé cestovních pasů vydaných Kosovem museli mít při překračování vnějších hranic členských států vízum. Situace se od té doby změnila. Komise dne 19. ledna 2012 zahájila s Kosovem dialog o uvolnění vízového režimu. Dne 14. června 2012 předložila Kosovu plán, který vymezil všechny právní předpisy a jiná opatření, jež musí Kosovo přijmout a provést pro dosažení pokroku směrem k uvolnění vízového režimu. Tento dialog byl úspěšně ukončen a na tomto základě předložila Komise dne 4. května 2016 návrh³ na převedení Kosova do přílohy II nařízení (ES) č. 539/2001.

¹ Nařízení Rady (ES) č. 1244/2009 ze dne 30. listopadu 2009, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 336, 18.12.2009, s. 1).

² Nařízení Rady (ES) č. 539/2001 ze dne 15. března 2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 81, 21.3.2001, s. 1).

* *Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.*

³ COM(2016) 0277 final.

Tento návrh byl nakonec schválen a přijat dne 19. dubna 2023. Nařízením (EU) 2023/850⁴ bylo změněno nařízení (EU) 2018/1806⁵ (které mezitím nahradilo nařízení (ES) č. 539/2001) převedením Kosova z části 2 přílohy I do části 4 přílohy II uvedeného nařízení. Stejně jako v případě všech předchozích úspěšně ukončených dialogů o uvolnění vízového režimu bylo rozhodnuto, že osvobození od vízové povinnosti by se mělo vztahovat pouze na držitele biometrických cestovních pasů. Dále bylo rozhodnuto, že toto osvobození by nemělo být uplatňováno dříve, než bude zahájen provoz Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS), zřízeného nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240⁶, nebo před 1. lednem 2024, podle toho, co nastane dříve. Vzhledem k tomu, že systém ETIAS nebude uveden do provozu před 1. lednem 2024, bude osvobození držitelů kosovských cestovních pasů od vízové povinnosti uplatněno od 1. ledna 2024.

Po přijetí nařízení (EU) 2023/850 by držitelé srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím jako jediná kategorie občanů v oblasti západního Balkánu museli mít vízum při cestování do EU za účelem krátkodobého pobytu.

S ohledem na vstup osvobození od vízové povinnosti pro držitele kosovských cestovních pasů v platnost se Komise domnívá, že důvody pro vyloučení držitelů srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím z uvedeného osvobození od vízové povinnosti již neexistují a že by všichni občané v regionu západního Balkánu měli mít prospěch z bezvízového cestování do schengenského prostoru. Z tohoto důvodu Komise navrhuje změnit nařízení (EU) 2018/1806 tak, aby držitelé srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím byli osvobozeni od povinnosti mít při překračování vnějších hranic členských států vízum u pobytů, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů.

- **Soulad s platnými předpisy v této oblasti politiky**

Nařízení (EU) 2018/1806 stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic členských států vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni. Nařízení (EU) 2018/1806 uplatňují všechny členské státy s výjimkou Irska. Uplatňuje je rovněž Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko. Uvedené nařízení je součástí společné vízové politiky EU pro krátkodobé pobyty v délce nejvýše 90 dnů během jakéhokoliv období 180 dnů.

Od zahájení prvních dialogů o uvolnění vízového režimu v roce 2008 je obecným cílem poskytnout celému regionu západního Balkánu bezvízový přístup do schengenského prostoru. Vízová povinnost pro Černou Horu, Severní Makedonii a Srbsko byla zrušena v roce 2009, pro Albánii a Bosnu a Hercegovinu v roce 2010 a pro Kosovo v roce 2023. V této souvislosti

⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/850 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/1806, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Kosovo (Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.)) (Úř. věst. L 110, 25.4.2023, s. 1).

⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 39).

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (Úř. věst. L 236, 19.9.2018, s. 1).

by se odstraněním vyloučení držitelů srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím z osvobození od vízové povinnosti zajistilo, že se na celý region západního Balkánu bude vztahovat stejný vízový režim.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Navrhované zahrnutí držitelů srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím do osvobození Srbska od vízové povinnosti je v souladu s úsilím EU urychlit integraci regionu západního Balkánu do EU.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právní základ**

Právním základem návrhu je čl. 77 odst. 2 písm. a) Smlouvy o fungování Evropské unie. Navrhované nařízení bude představovat rozvoj schengenského *acquis*.

- **Subsidiarita, proporcionalita a volba nástroje**

Nezbytná změna nařízení (EU) 2018/1806 má být provedena prostřednictvím nařízení. K dosažení cíle politiky nemohou členské státy jednat samostatně. Žádné jiné (nelegislativní) možnosti k dosažení cíle politiky nejsou k dispozici.

3. VÝSLEDKY HODNOCENÍ *EX POST*, KONZULTACÍ SE ZÚČASTNĚNÝMI STRANAMI A POSOUZENÍ DOPADŮ

- **Konzultace se zúčastněnými stranami**

Současná situace spočívající ve vyloučení kosovských Srbů z bezvízového režimu byla projednána se Srbskem a Kosovem.

- **Posouzení dopadů**

Pro tento návrh nebylo posouzení dopadů považováno za nutné.

- **Základní práva**

Tento návrh nemá žádné negativní důsledky pro ochranu základních práv v Evropské unii.

4. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Tento návrh nemá žádné důsledky pro rozpočet.

5. OSTATNÍ PRVKY

- **Plány provádění a způsoby sledování, hodnocení a podávání zpráv**

Pozměněné nařízení bude přímo použitelné ode dne vstupu v platnost a členské státy je budou provádět okamžitě. Plán provádění není zapotřebí.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Příloha II nařízení 2018/1806 bude změněna zahrnutím držitelů srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím (srbsky: Koordinaciona uprava) v rámci odkazu na Srbsko.

Návrh

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY,

**kterým se mění nařízení (EU) 2018/1806, pokud jde o držitele srbských cestovních pasů
vydaných srbským Koordináčním ředitelstvím (Koordinaciona uprava)**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 77 odst. 2 písm. a) této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

po předložení návrhu legislativního aktu vnitrostátním parlamentům,

v souladu s řádným legislativním postupem,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806⁷ stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic členských států vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů.
- (2) Srbsko bylo nařízením Rady (ES) č. 1244/2009⁸ převedeno na seznam zemí, jejichž státní příslušníci jsou od vízové povinnosti osvobozeni. Uvedené nařízení obsahovalo výjimku z osvobození od vízové povinnosti, pokud jde o kosovské Srby, kteří jsou držiteli srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordináčním ředitelstvím (srbsky: Koordinaciona uprava).
- (3) Po přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/850⁹, kterým se Kosovo převádí do části 4 přílohy II nařízení (EU) 2018/1806, by držitelé srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordináčním ředitelstvím jako jediná kategorie občanů v oblasti západního Balkánu museli mít i nadále vízum pro překročení vnějších hranic členských států.

⁷ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 39).

⁸ Nařízení Rady (ES) č. 1244/2009 ze dne 30. listopadu 2009, kterým se mění nařízení Rady (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Úř. věst. L 336, 18.12.2009, s. 1).

⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/850 ze dne 19. dubna 2023, kterým se mění nařízení (EU) 2018/1806, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (Kosovo (Tímto označením nejsou dotčeny postoje k otázce statusu a označení je v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 1244/1999 a se stanoviskem Mezinárodního soudního dvora k vyhlášení nezávislosti Kosova.)) (Úř. věst. L 110, 25.4.2023, s. 1).

- (4) Aby se zajistilo, že se na celý region západního Balkánu bude vztahovat stejný vízový režim, měli by být držitelé srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordinačním ředitelstvím zahrnuti do odkazu na Srbsko v příloze II nařízení (EU) 2018/1806.
- (5) Pokud jde o Island a Norsko, rozvíjí toto nařízení ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Dohody uzavřené mezi Radou Evropské unie a Islandskou republikou a Norským královstvím o přidružení těchto dvou států k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodě B rozhodnutí Rady 1999/437/ES¹⁰.
- (6) Pokud jde o Švýcarsko, rozvíjí toto nařízení ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*¹¹, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodech B a C rozhodnutí 1999/437/ES ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2008/146/ES¹².
- (7) Pokud jde o Lichtenštejnsko, rozvíjí toto nařízení ta ustanovení schengenského *acquis* ve smyslu Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k Dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis*¹³, která spadají do oblasti uvedené v čl. 1 bodech B a C rozhodnutí 1999/437/ES ve spojení s článkem 3 rozhodnutí Rady 2011/350/EU¹⁴.
- (8) Toto nařízení rozvíjí ta ustanovení schengenského *acquis*, kterých se neúčastní Irsko v souladu s rozhodnutím Rady 2002/192/ES¹⁵; Irsko se tedy nepodílí na přijímání tohoto nařízení a toto nařízení pro ně není závazné ani použitelné.
- (9) Pokud jde o Kypr, Bulharsko a Rumunsko, představuje toto nařízení akt navazující na schengenské *acquis* nebo s ním jinak související ve smyslu čl. 3 odst. 1 aktu o přistoupení z roku 2003 a čl. 4 odst. 1 aktu o přistoupení z roku 2005,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

V bodě 1 přílohy II nařízení (EU) 2018/1806 se slova

¹⁰ Rozhodnutí Rady 1999/437/ES ze dne 17. května 1999 o některých opatřeních pro uplatňování dohody uzavřené mezi Radou Evropské unie a Islandskou republikou a Norským královstvím o přidružení těchto dvou států k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* (Úř. věst. L 176, 10.7.1999, s. 31).

¹¹ Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 52.

¹² Rozhodnutí Rady 2008/146/ES ze dne 28. ledna 2008 o uzavření Dohody mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropského společenství (Úř. věst. L 53, 27.2.2008, s. 1).

¹³ Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 21.

¹⁴ Rozhodnutí Rady 2011/350/EU ze dne 7. března 2011 o uzavření Protokolu mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím, Švýcarskou konfederací a Lichtenštejnským knížectvím o přistoupení Lichtenštejnského knížectví k dohodě mezi Evropskou unií, Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o přidružení Švýcarské konfederace k provádění, uplatňování a rozvoji schengenského *acquis* jménem Evropské unie, pokud jde o zrušení kontrol na vnitřních hranicích a pohyb osob (Úř. věst. L 160, 18.6.2011, s. 19).

¹⁵ Rozhodnutí Rady 2002/192/ES ze dne 28. února 2002 o žádosti Irska, aby se na ně vztahovala některá ustanovení schengenského *acquis* (Úř. věst. L 64, 7.3.2002, s. 20).

„Srbsko (s výjimkou držitelů srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordináčním ředitelstvím (srbsky: Koordinaciona uprava)) (7)“

nahrazují slovy

„Srbsko (včetně držitelů srbských cestovních pasů vydaných srbským Koordináčním ředitelstvím (srbsky: Koordinaciona uprava)) (*)“

(*) Osvobození od vízové povinnosti se vztahuje pouze na držitele biometrických cestovních pasů vydaných v souladu se standardy Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO).

Článek 2

Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné v členských státech v souladu se Smlouvami.

V Bruselu dne

*Za Evropský parlament
předseda/předsedkyně*

*Za Radu
předseda/předsedkyně*